

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 11/1 2022 s. 302-314, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEENLERE YÖNELİK YAZMA TUTUM ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ*

Tuba KAPLAN ALPTEKİN**

Geliş Tarihi: Nisan, 2021

Kabul Tarihi: Ocak, 2022

Öz

Araştırmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazmaya ilişkin tutumlarını belirlemek için geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış bir yazma tutum ölçeği geliştirmektir. Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında ilk olarak alanyazın taraması yapılmış, ardından yazma tutumuyla ilgili yetmiş sekiz maddeden oluşan madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra maddelerle ilgili uzman görüşleri alınmış bu doğrultuda tekrara düşülen ve birbirine benzeyen maddeler çıkarılmıştır. Ölçekte olması gerektiği düşünülen maddelerle ilgili bir form oluşturulmuş ve tekrar uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçekteki maddelere son şekli verilmiştir. Ölçek Gaziantep Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde Türkçe öğrenen 159 öğrenciye uygulanmıştır. Deneme formunun yapı geçerliğini incelemek için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin 14 maddeden oluşan tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu anlaşılmıştır. Keşfedilen tek faktörlü yapı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin tek faktörlü yapısının elde edilen verilerle iyi düzeyde uyum gösterdiğini işaret etmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancılar Türkçe öğretimi, yazma tutum ölçeği, ölçek geliştirme, yazma, yabancı öğrenciler.

DEVELOPING A WRITING ATTITUDE SCALE FOR THE LEARNERS OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

The aim of the research is to develop a writing attitude scale, the validity and reliability of which is ensured in order to specify the writing skill attitudes of the ones who learn Turkish as a foreign language. During the development phase of the scale, firstly literature scanning was performed and then a pool of seventy-eight items about writing was created and expert opinions were received about them. Next, repeated or similar items were taken out of the pool. A form was composed containing the necessary items and expert opinions were received once again. The scale items were finalized in accordance with the expert opinions. The scale was applied to 159 students who learned Turkish in the Turkish Teaching Center of Gaziantep University. Exploratory and confirmatory factor analyses were utilized in order to investigate the construct validity of the test form. At the end of the exploratory factor analysis it was found out that the scale had a single factorial construct with 14 items. The

* Bu çalışma, Yabancılar Türkçe Öğretiminde Otantik Yazma Çalışmalarının Öğrencilerin Yazma Becerisi ve Tutumuna Etkisi (Kaplan, 2018) isimli doktora tezinden üretilmiştir.

** Dr. Öğr. Üyesi; Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi, tuba.kaplan@kilis.edu.tr

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Araştırma verileri 2020 yılından önce toplanmıştır.

established single factorial construct was put to the test through confirmatory factor analysis. The obtained results indicated that the single factorial construct of the scale adjusted to the available data.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, writing attitude scale, scale development, writing, foreign students.

Giriş

Ana dili dışında bir dil öğrenmenin âdeta zorunluluk olduğu günümüzde yabancı dil öğrenmek ihtiyaç hâline gelmiştir. Türkiye'nin gerek jeopolitik konumu, gerekse siyasi ve ekonomik alanlardaki durumundan ötürü Türkçe öğrenimi oldukça önemli bir hâle gelmiştir (Durukan ve Maden, 2013; Er *vd.*, 2012). Bundan dolayı Türkçe öğrenmeye olan ilgi her geçen gün artmaktadır.

Öğrenme ihtiyacı hâline gelen yabancı dilin tanımı hakkında araştırmacılarca birçok tanım yapılmıştır. Yağmur'a (2013) göre bir ülkede yaşayan halk tarafından geleneksel olarak konuşulmamasına rağmen farklı amaçlarla sonradan öğrenilen dil; Barın'a (2004) göre ise yabancı dil kişinin dilinden farklı olan dildir. Her iki tanımda da ortaya çıkan ortak nokta ana dilinden farklı olması ve sonradan öğrenilmesidir.

Yabancı dil öğreniminde olduğu gibi, her geçen gün biraz daha önemli hâle gelen yabancılara Türkçe öğretiminde bazı sorunların yaşandığı görülmektedir. Örneğin derslerin teorik olması ve uygulama noktasında yetersiz olması, okutmanların derse hazırlıksız gelmeleri ve hızlı konuşmaları, güncel Türkçenin öğretilmemesi (Bozkırlı *vd.* 2019; Biçer *vd.*, 2014; Alyılmaz, 2010) şeklinde öğretmenden kaynaklanan sorunlar; ders kitaplarının yeterince açık olmaması, güncel bilgilere yer vermemesi ve kitaplarda yönergelerin bulunmaması gibi şekilde araç-gereçlerden kaynaklı (Mavaşoğlu ve Tüm, 2010); kimi zaman da Türkçenin yabancılara öğretiminde ölçünlü Türkçe yeterlilik ve düzey belirleme sınavlarındaki boşluktan kaynaklanan (Durmuş, 2013) sorunlar yaşanmaktadır.

Yazma, araştırmacılar tarafından gerek ana dili gerekse de yabancı dil öğretiminde diğer dil becerilerine göre daha zor gelişen beceri olarak görülür (Çakır, 2010; Tok ve Ünlü, 2014; Karadağ ve Kurudayıoğlu, 2010; Hamzadayı ve Çetinkaya, 2011). Çünkü yazma okul ortamında öğrenilen bir beceridir ve her dilin kendine ait kuralları vardır. Sözlü dilde ihmal edilen dilin kuralları yazma esnasında kendisini gösterir. Bu kurallara sürekli bağlı olması gerektiği düşüncesi öğrencinin yazma sürecinde sorun yaşamasına neden olarak yazma başarısını olumsuz etkileyebilmektedir. Örneğin yazdığı şiirle arkadaşlarının dalga geçmesi öğrencinin şiir yazmaya ilişkin cesaretinin kırılmasına ve olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilir. Yani tutum, "Bireyin herhangi bir durum hakkındaki duygu ve düşüncelerinin söz ve davranışlarıyla dışa vurması" (Bağcı, 2007, s. 40) denilebilir. Tutum denilen şey aslında bir nesneye karşı tutarlı bir şekilde gösterilen eğilimlerdir (Fishbein ve Ajzen, 1975). Bireyin bir nesne, konu, olay, durum vb. karşısında belirli davranışları sergilemeye yönelten eğilim (Demirel, 2001; Demirel ve Ün, 1987) veya ön algılama biçimidir (Temizkan ve Sallabaş, 2009). Tanımlarda tutumun içsel bir tepki verme veya davranış eğilimi olduğu ve insan psikolojisini yakından ilgilendirdiği üzerinde durulmuştur.

Tutum, doğuştan gelen ya da kalıtım yoluyla geçen bir tepki verme değildir. İnsanlar tutumlarını, yaşam içerisinde karşılaştıkları durum ya da olaylar neticesinde içselleştirerek oluşturmaktadır (Çörek, 2006; Sünter, 2017; Şahinli, 2008; Tavşancıl, 2014). Bu noktada önceki deneyimlerin sonraki duruma yön verdiği söylenebilir. Yazmaya ilişkin olumsuz bir tutum

geliştiren öğrencinin yazma başarısı da düşmektedir. Örneğin öğrencinin yazdığı kompozisyonun öğretmen tarafından beğenilmemesi ve arkadaşlarından haksız bir şekilde eleştirilmesi öğrencinin yazmaya ilişkin olumsuz bir tutum geliştirmesine neden olabilir. Öğrenci sonraki süreçte başarısız olacağını, yazdıklarının beğenilmeyeceğini, yazmayı sevmediğini, kendini yazılı olarak ifade edemeyeceğini düşünebilir. Hatta bu şekilde kanıksayabilir. Çünkü tutumların oluşturulduktan sonra değiştirilmeleri oldukça zordur (Demirel ve Ün, 1987). Tutum denildiği zaman akla olumsuz çağrışımlar gelmemelidir çünkü tutumun olumlu ve olumsuz olmak üzere iki yönü vardır, kişi herhangi bir konu, olay, durum vb. karşısında kendi içinde olumlu veya olumsuz bir eğilime sahiptir. (Temizkan ve Sallabaş, 2009). Olumlu tutumun öğrenciyi akademik olarak geliştirdiği söylenirken olumsuz tutum için bunu söylemek zordur. Öğrencinin herhangi bir duruma ilişkin olumsuz tutumu, eylemi gerçekleştirirken isteksiz gerçekleştirme, zorunluluk olarak görme vb. durumlara neden olabilir. Bu da bireyin o konuda başarısız olmasına ya da başarılı olsa bile tatmin olmamasına sebep olabilir.

Bu çalışmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere yönelik yazma tutum ölçeği geliştirmek amaçlanmıştır. Yukarıda öğrencilerin en çok zorlandıkları becerinin yazma olduğuna değinilmiştir. Türkçe öğrenenlerin yazmaya ilişkin tutumlarını öğrenmeyi sağlayan bir ölçme aracı kazandırması bakımından çalışmanın önemli olduğu söylenebilir.

Yöntem

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerisine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması amaçlayan bu çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlar. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşullarında olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2012, s. 77). Asıl önemli olan ise onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir.

Çalışmaya Gaziantep Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde (TÖMER) 2016-2017 güz ve bahar dönemlerinde Türkçe öğrenen 159 öğrenci katılmıştır. Katılımcılara ait betimsel bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Katılımcılara Ait Betimsel Bilgiler

		Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	74	46,5
	Erkek	85	53,5
Yaş	15-20	26	16,35
	21-25	79	49,69
	26-30	54	33,96
Uyruk	Suriye	159	100
Toplam		159	100

Tablo 1’e göre, katılımcıların %46,5’i (n=74) kadın, %53,5’i (n=85) ise erkektir. 15-20 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %16,35 (n=26), 21-25 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı %49,69 (n=79), 26-30 yaş aralığında bulunan katılımcıların oranı ise %33,96’dır (n=54). Katılımcıların tamamı Suriye uyrukludur.

Veri Toplama Aracı Geliştirme Sürecinin Aşamaları

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını ölçen bir ölçme aracı geliştirmek için alan yazın taraması, madde havuzu oluşturulması ve alan uzmanı görüşü alınması adımları sırasıyla gerçekleştirilmiştir.

Alan yazındaki ölçme araçlarından yola çıkarak yazmaya yönelik tutumu ölçmeyi amaçlayan ifadeler yazılmış ve madde havuzu oluşturulmuştur. 78 ifadeden oluşan madde havuzu Türkçe Eğitimi ve Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme alanlarındaki uzmanların görüşüne sunulmuştur. 78 ifadeden oluşan ölçek maddeleri 54 öğrenci üzerinde yapılan deneme analizi ile 29 maddeye düşürülmüştür. Ardından ölçek maddeleri Türkçe Eğitimi ve Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme alanlarındaki uzmanların görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşünden sonra kuramsal olarak ölçeğe uymayan maddeler çıkarılarak 23 maddeden oluşan deneme formu hazırlanmıştır. Ardından ölçek öğrencilere uygulanmıştır. Uzmanların ölçek ile ilgili dönütlerine göre bazı maddeler ölçekten çıkarılmış bazı maddeler ise yeniden düzenlenerek ölçeğe dâhil edilmiştir. Uzman görüşünden sonra 23 maddeden oluşan deneme formu hazırlanmıştır. Daha sonra ölçek öğrencilere uygulanmıştır. Öğrenci verilerinin ardından tekrar uzman görüşüne başvurulmuş ve 9 madde ölçekten çıkarılarak gerekli düzenlemeler yapılmış ve 14 maddeden oluşan “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Yazma Tutumu Ölçeği” oluşturulmuştur. Ölçekteki maddeler beşli derecelleme şeklinde düzenlenmiştir. Ölçekteki maddeler; “hiçbir zaman” maddesi 1, “çok az” maddesi 2, “kısmen” maddesi 3, “çoğu zaman” maddesi 4, “her zaman” maddesi 5 şeklindedir. Ölçeğin son şekli yeniden bahsi geçen 159 öğrenci grubuna uygulanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinin ardından ölçeğin tek faktörlü olduğu sonucuna varılmıştır.

Verilerin Analizi

Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin deneme formunun faktör yapısını incelemek için açımlayıcı faktör analizi ve keşfedilen faktör yapısını test etmek için ise doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak faktörler ile göstergeleri arasında tanımlanan ilişkileri açıklayan ölçme modelleri test edilebilir (Çokluk vd., 2010). DFA, kuramsal bir temelden destek alınarak önceden belirlenmiş bir yapının elde edilen verilerle ne derece uyumlu olduğunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi için AMOS 19.0 kullanılmıştır. Böylece ölçeğin yapı geçerliği, iki farklı faktör analizi uygulamasıyla incelenmiştir.

Açımlayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak, birbiri ile ilişkili çok sayıda değişkeni bir araya getirerek, az sayıda kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler keşfedilebilir (Çokluk vd., 2010). Faktör analizi sonucunda, bir maddenin hangi faktör altında yer alacağına karar verirken maddenin faktörler ile ilişkisini gösteren yük değerlerine bakılır. Bir maddenin faktör yük değerinin 0.45 ve daha yüksek olması istenmekle beraber faktör yük değeri 0.30 olan maddeler de ölçekte kalabilir (Kline, 2011). Faktör analizinde faktörleşmenin sağlanmasında kullanılan birçok teknik vardır. Bu çalışmada fazla sayıdaki değişkeni azaltarak, bu değişkenleri daha küçük sayıda bileşen altında toplamak amaçlandığından temel bileşenler analiz tekniği kullanılmıştır. (Tabachnick ve Fidell, 2007). Açımlayıcı faktör analizi için SPSS 22.0 kullanılmıştır.

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak faktörler ile göstergeleri arasında tanımlanan ilişkileri açıklayan ölçme modellerini test edilebilir (Çokluk vd., 2010). DFA, kuramsal bir temelden destek alınarak önceden belirlenmiş bir yapının elde edilen verilerle ne

derece uyumlu olduğunu belirlemeyi amaçlamaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi için AMOS 19.0 kullanılmıştır.

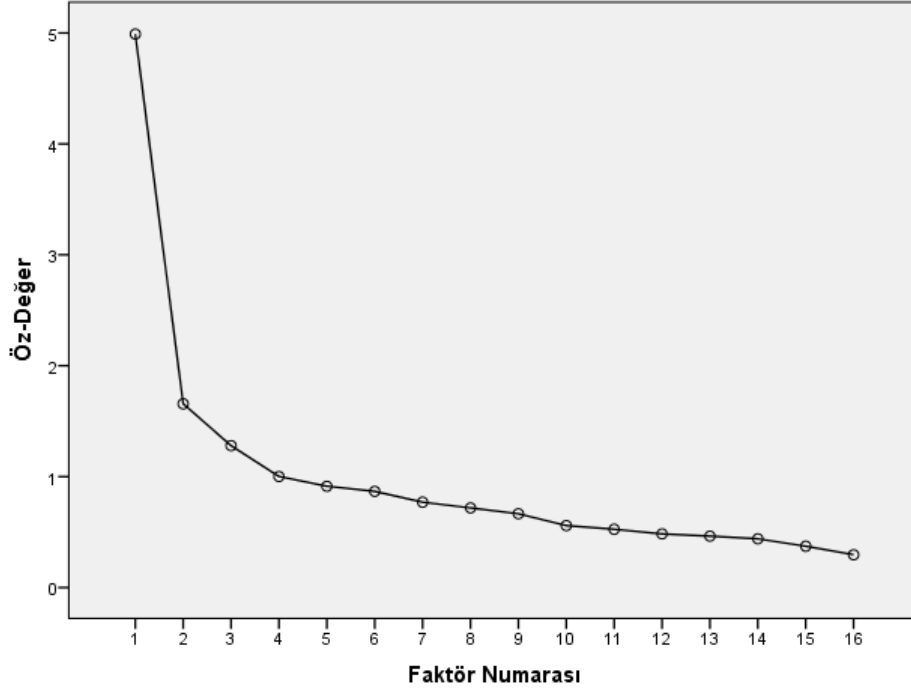
Ölçekte yer alan maddelerin ölçtükleri özellik açısından katılımcıları ayırt etmede hangi ölçüde başarılı olduklarını belirlemek için, %27'lik üst ve alt grupların madde puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile incelenmiştir. Ayrıca, ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için düzeltilmiş madde toplam korelasyon katsayıları ve Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve incelenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, geçerlik ve güvenirlik çalışması sonuçları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Bu doğrultuda, öncelikle açımlayıcı faktör analizi sonuçları raporlanmıştır. Bir sonraki adımda, doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına yer verilmiştir. Son adımda ise düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ve üst %27, alt %27 puanları arasındaki t testi sonuçları yer almıştır.

Açımlayıcı Faktör Analizine (AFA) İlişkin Sonuçlar

Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin AFA gerçekleştirilmeden önce madde toplam korelasyon değerleri hesaplanmış ve incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, ölçekte yer alan bazı maddelerin (m11, m12, m13, m14, m15, m20 ve m23) madde toplam korelasyon değerlerinin negatif ve oldukça düşük olduğu anlaşılmıştır. Bu maddeler faktör analizine dâhil edilmemiştir. Bir sonraki aşamada AFA için gerekli varsayımlar kontrol edilmiştir. Bunun için örneklem büyüklüğü ve çok değişkenli normal dağılım varsayımlarının karşılanıp karşılanmadığı incelenmiştir. Örneklem büyüklüğünü incelemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmış ve KMO katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. KMO'dan elde edilen veriler 1'e yaklaştıkça mükemmel, 0.50'nin altında ise kabul edilemez olduğu söylenebilir (Tavşancıl, 2014). Buna göre, faktör analizi için örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu anlaşılmıştır. Bir sonraki adımda, çok değişkenli normal dağılım varsayımı incelenmiştir. Bunun için Bartlett testi katsayısı hesaplanmış ve elde edilen katsayının anlamlı olduğu görülmüştür ($\chi^2= 701,91$; $p<0,001$). Bu sonuca göre, evren parametresinde çok değişkenli normal dağılım varsayımının da karşılandığı anlaşılmıştır. (Çokluk vd., 2010). Gerekli varsayımlar karşılandıktan sonra AFA gerçekleştirilmiştir.

Şekil 1: Öz-değer Faktör Grafiği

Faktör analizi sonucunda öz-değeri 1'in üzerinde toplam 4 faktör bulunmuştur. Diğer yandan, öz-değer faktör grafiği incelendiğinde (Şekil 1), birinci faktörden sonra sert bir düşüşün olduğu ve birinci faktörden sonraki faktörlerin öz-değerlerinin birbirine oldukça yakın değerler aldığı gözlenmiştir. Bu sonuçlara göre, uzman görüşü de alınarak, ölçeğin tek faktörlü olmasına karar verilmiştir. AFA tek faktörlü olarak tekrarlanmıştır. Tekrarlanan AFA sonucunda, iki maddenin (m16 ve m22) faktör yük değerlerinin 0,35'in altında olduğu gözlenmiştir. Bu maddeler faktör analizinden çıkarılarak AFA tekrarlanmıştır. DFA sonucunda ölçekte 14 madde kalmıştır. Ölçek maddelerinin faktör yük değerleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Faktör Yapısı

Madde Numarası	Yazmaya yönelik tutum		
	Ortak Faktör Varyansı	Faktör Yüğü	Cronbach Alfa
m5	0,54	0,72	0,85
m2	0,60	0,72	
m6	0,53	0,66	
m10	0,43	0,64	
m7	0,55	0,62	
m19	0,46	0,62	
m4	0,40	0,6	
m18	0,39	0,58	
m9	0,38	0,53	
m17	0,54	0,53	

m1	0,55	0,52
m8	0,49	0,49
m3	0,30	0,46
m21	0,31	0,43
Öz-değer		4,81
Açıklanan Varyans		34,31%

Tablo 1'e göre, yazmaya yönelik tutum ölçeğinin tek faktörlü yapısının öz-değeri 4,81'dir ve toplam varyansın %34,31'ini açıklamaktadır. Tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyansın %30 ve daha fazlası yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2011). Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri 0,72-0,43 arasında değişen değerler almıştır. Ölçeğin güvenilirliği belirlemek için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı 0,85 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin iç tutarlılığının oldukça yüksek olduğunu göstermiştir (Tavşancıl, 2014).

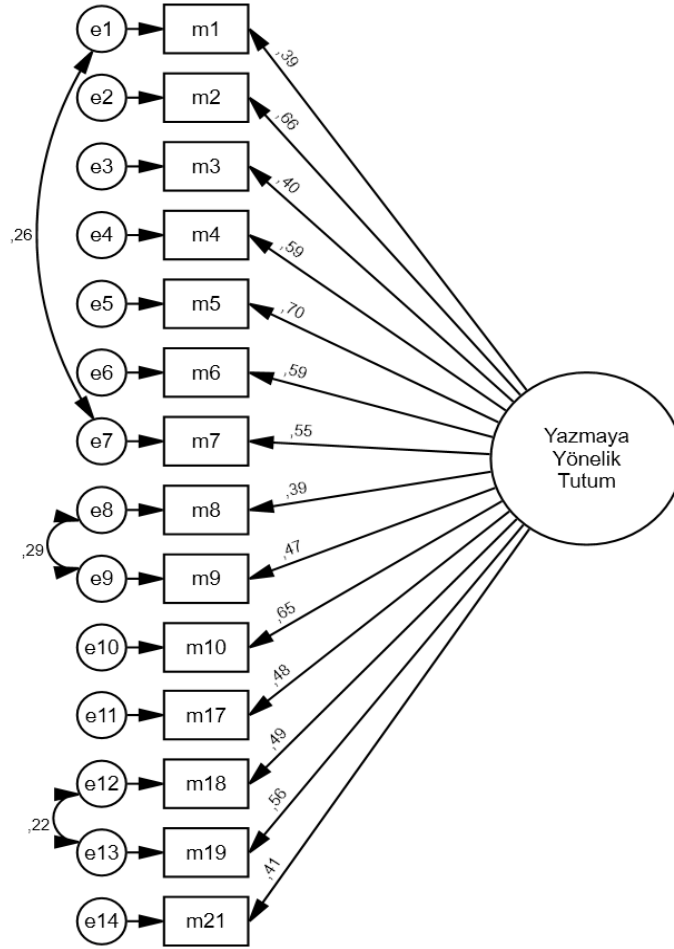
Doğrulayıcı Faktör Analizine (DFA) İlişkin Sonuçlar

Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin AFA ile keşfedilen tek faktörlü yapısı, doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Bunun için Şekil 2'de bulunan tek faktörlü model geliştirilmiş ve test edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi, önceden belirlenmiş bir yapının toplanan veriler ile ne derece uyumlu olduğunu belirlemek için kullanılabilir (Çokluk vd., 2010). DFA sonucunda daha iyi uyum değerleri elde edebilmek için modifikasyon indeksi değerleri incelenmiş ve bazı maddelerin (m1-m7, m8-m9 ve m18-m19) hataları arasındaki korelasyonlar serbest bırakılmıştır. Modelin test edilmesi ile elde edilen uyum değerleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin Tek Faktörlü Yapısına Ait Uyum Değerleri

Ölçüm	İyi Uyum	Kabul Edilebilir Uyum	Modelin Uyum Değerleri
(χ^2 /sd)	≤ 3	$\leq 4-5$	1,40
RMSEA	$\leq 0,05$	0,06-0,08	0,05
SRMR	$\leq 0,05$	0,06-0,08	0,06
CFI	$\geq 0,95$	$\geq 0,90$	0,95
GFI	$\geq 0,90$	0,89-0,85	0,92
AGFI	$\geq 0,90$	0,85-0,80	0,88

Tablo 3'e göre, Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin tek faktörlü yapısının toplanan veriler ile iyi düzeyde uyum gösterdiği anlaşılmaktadır (Browne ve Cudeck, 1993). Test edilen tek faktörlü model Şekil 2'de gösterilmiştir. DFA sonucunda, ölçekte bulunan maddelerin faktör yükleri 0,70-0,39 arasında değişen değerler almıştır. Modeldeki tüm yol katsayıları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,01$).

Şekil 2: Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğine Ait Tek Faktörlü Modelin DFA Sonuçları,

$$\chi^2=96,79; sd=69; p=0,02$$

Ayırt Edici Geçerliğe İlişkin Sonuçlar

Yazmaya yönelik tutum ölçeğinin katılımcıları ayırt etmede ne derece başarılı olduğunu belirlemek için üst %27 ile alt %27 grupların madde ortalama puanları arasındaki farkların anlamlılığı t-testi ile incelenmiştir. Ölçek maddelerinin tutarlılığını incelemek için ise düzeltilmiş madde-test korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği Maddelerinin Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonları ve Üst %27, Alt %27 Puanları Arasındaki t testi Sonuçları

Madde Numarası	Düzeltilmiş Madde-Test Korelasyon Katsayısı	tDeğeri (üst %27- alt %27)
m1	0,41	-6,07***
m2	0,62	-10,71***
m3	0,39	-5,74***
m4	0,50	-7,70***
m5	0,63	-9,37***
m6	0,56	-8,57***

m7	0,52	-8,19***
m8	0,42	-7,61***
m9	0,46	-7,72***
m10	0,53	-9,09***
m17	0,45	-7,45***
m18	0,50	-7,90***
m19	0,54	-9,72***
m21	0,36	-5,27***

*** $p < 0,001$

Tablo 4'e göre, Yazmaya Karşı Tutum Ölçeği'nin düzeltilmiş madde toplam korelasyon değerleri 0,36 ile 0,63 arasında değişmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin her birinin ölçeğin geneli ile tutarlı olduğunu göstermiştir. Ölçeğin ayırt ediciliğini belirlemek için üst %27 ile alt %27'lik grubun puan ortalamaları arasında yapılan t testi sonuçları tüm maddeler için anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin ölçeğin genelinden yüksek ve düşük puan alan katılımcıları ayırt etmede başarılı olduğunu göstermiştir.

Sonuç

Bu çalışmada Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazmaya karşı tutumlarına yönelik araştırma kapsamında madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzu uzmanların görüşüne sunulmuş 23 maddelik deneme formu oluşturulmuştur.

Deneme formunun yapı geçerliğini incelemek için Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 14 maddeden oluşan tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu anlaşılmıştır. Keşfedilen tek faktörlü yapı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin tek faktörlü yapısının eldeki verilerle iyi düzeyde uyum gösterdiğini işaret etmiştir.

Ölçeğin güvenirliği, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve madde-toplam korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin iç tutarlılığının oldukça yüksek olduğunu göstermiştir.

Ölçekte yer alan maddelerin ölçtükleri özellik açısından katılımcıları ayırt etmede hangi ölçüde başarılı olduklarını belirlemek için, %27'lik üst ve alt grupların madde puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı t-testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçek maddelerinin ölçeğin genelinden yüksek ve düşük puan alan katılımcıları ayırt etmede başarılı olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak, Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ve yabancı öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının ölçülmesinde kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Alanyazında (Akaydın ve Kurnaz, 2015; Göçer, 2014; Susar Kırmızı vd., 2021; Bağcı Ayranı ve Temizyürek, 2017; Topçuoğlu Ünal ve Köse 2014; Setyowati ve Sukmawan 2017; Sarkhous, 2013; Akhtar vd., 2020; Azizah ve Nugraha, 2021; Urun Karahan, 2021; Erol ve Kavruk, 2021; Türkben, 2021) yazma tutumuyla ilgili pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar gerek alana ölçek çeşitliliği kazandırmasından gerekse de öğrencilerin yazılı anlatımı değerlendirmeye yönelik katkılarından dolayı oldukça önemlidir. Bu çalışmanın da odak noktası

yazma tutumu olduğu için bahsi geçen çalışmalarla ilişkilendirilebilir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanına özgü yeni bir ölçek geliştirme çalışması olmasından dolayı önemlidir.

Kaynaklar

- Akaydın, Ş. ve Kurnaz, H. (2015). Lise öğrencilerine yönelik yazma tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 246-261.
- Akhtar, R., Hassan, H. ve Saidalvi, A. (2020). The effects of esl student's attitude on academic writing apprehensions and academic writing challenges. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(5), 5404-5412.
- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 728-749.
- Ayrancı, B. B. ve Temizyürek, F. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerinin serbest yazma tutumlarına dair ölçek geliştirme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 704-716.
- Azizah, A., Nugraha, A. I. (2021). A qualitative study: exploring efl students' attitude towards learning writing during online learning covid-19 in Karawang Senior high school. *Jurnal Ilmu Pendidikan*, 3 (4), 2265 – 2270.
- Bağcı, H. (2007). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım derslerine yönelik tutumları ile yazma becerileri üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (1), 19-30.
- Biçer, N., Çoban, İ. ve Bakır, S. (2014). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin karşılaştığı sorunlar: Atatürk üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(29), 125-135.
- Bozkırlı, K. Ç., Er, O. ve Polatcan, F. (2019). Kafkas Üniversitesindeki Türk soylu öğrencilerin sorunlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1), 211-228.
- Browne, M. W. ve Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. *Sage Focus Editions*, (154), 136-136.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (13. baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur?. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(1), 165- 176.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: spss ve lisrel uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çörek, D. (2006). *İşbirlikli öğrenmenin Türkçe dersine ilişkin başarı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2001). *Eğitim sözlüğü*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirel, Ö. ve Ün, K. (1987). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Şafak Matbaası.
- Durmuş, M. (2013). Türkçenin yabancılara öğretimi: sorunlar, çözüm önerileri ve yabancılara türkçe öğretiminin geleceğiyle ilgili görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (11), 207-228.

- Durukan, E. ve Maden, S. (2013). Yabancılara Türkçe öğretimi program geliştirme. *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur. (Editörler). s. 511-526. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(2), 51-69.
- Erol, T. ve Kavruk, K. (2021). Üstbilişsel yazma stratejileri eğitiminin yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 741-771.
- Fishbein, M. and Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behaviour: an introduction to theory and research*. Addison- Wesley: Reading MA.
- Göçer, A. (2014). Yazma tutum ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 515-524.
- Hamzadayı, E. ve Çetinkaya, G. (2011). Yazılı anlatımı düzenlemede akran dönütleri: dönüt türleri, öğrenci algıları. *AİBU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 147-165.
- Kaplan, T. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde otantik yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerisi ve tutumuna etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karadağ, Ö. ve Kurudayıoğlu, M. (2010). 2005 Türkçe programına göre hazırlanmış ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarının kelime hazinesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 423-436.
- Karasar, Niyazi. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Baskı.Nobel Yayınları.
- Kline, R.B. (2011). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling (3rd Edition ed.)*. New York: The Guilford Press.
- Mavaşoğlu, M. ve Tüm, G. (2010). Türkçenin yabancı dil (tyd) olarak öğretiminde Çukurova Üniversitesinin uygulamaları, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/mustafa_mavasoglu_guldem_tum_turkceinin_tabanci_dil_ogretimi_cukurova.pdf, E.T. 10.07.2017.
- Sarkhous, H. (2013). Relationship among Iranian EFL learners' self-efficacy in writing, attitude towards writing, writing apprehension and writing performance. *Journal of Language Teaching and Research*, 4(5), 1126-1132.
- Setyowati, L. ve Sukmawan, S. (2016). EFL Indonesian students' attitude toward writing in English. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 7(4), 365-378.
- Susar Kırmızı, F., Kapıkıran, Ş. ve Akkaya, N. (2021). Dijital ortamda yazmaya ilişkin tutum ölçeği (doyat): ölçek geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 417-444.
- Sünter, M. (2017). *Tartışmacı metin yazma öğretiminin öğrencilerin yazma becerilerine, eleştirel düşüncelerine, yazmaya yönelik tutumlarına ve kalıcılığa etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale: Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şahinli, A. (2008). *Hikâye okumanın okuduğunu anlamaya ve Türkçe dersine yönelik tutuma etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics (5th ed.)*. Boston: Allynand Bacon.

- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. (5. baskı). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Temizkan, M. ve Sallabaş, E. (2009). Öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27), 155-176.
- Tok, M. ve Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(50), 73-95.
- Türkben, T. (2021). Ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri, yazmaya yönelik tutumları ve yazma motivasyonları arasındaki ilişki. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 900-922
- Urun Karahan, B. (2021). The relationship between secondary school students' writing attitudes and anxiety and writing disposition. *International Journal of Education & Literacy Studies*, 9(2), 136-141.
- Topçuoğlu Ünal F. ve Köse, M. (2014). Türkçe dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi: bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 233 – 249.
- Yağmur, K. (2013). Dil öğretiminde, ikinci dil ve yabancı dil kavramları. *Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur. (Editörler). s. 181-200. Ankara: Grafiker Yayınları.

Extended Abstract

As in foreign language learning, it is seen that there are some problems in teaching Turkish to foreigners, which is becoming more important with each passing day. For example, while the problems stemming from the teacher are that the lessons are theoretical and insufficient in terms of application, the instructors come to the lesson unprepared and speak fast, and the current Turkish is not taught (Biçer et al., 2014); due to tools such as the fact that the textbooks are not clear enough, do not include up-to-date information, and there are no instructions in the books (Mavaşoğlu & Tüm, 2010); Sometimes, there are problems in teaching Turkish to foreigners due to the gap in the standardized Turkish proficiency and level determination exams (Durmuş, 2013).

In this study, it was aimed to develop a writing attitude scale for those who learn Turkish as a foreign language. It has been mentioned above that the skill that students have the most difficulty with is writing. It can be said that the study is important in terms of providing a measurement tool that enables learners of Turkish to learn their attitudes towards writing.

The general survey model was used in this study, which aims to compare the attitudes of those who learn Turkish as a foreign language towards writing skills. The scanning model aims to describe a past or present situation as it is. 159 students who learned Turkish in the fall and spring semesters of 2016-2017 at Gaziantep University Turkish Teaching Center (TÖMER) participated in the study.

In order to develop a measurement tool that measures the attitudes of foreign students learning Turkish towards writing, the steps of literature review, creation of an item pool and taking the opinion of a field expert were carried out respectively.

Based on the measurement tools in the literature, statements aiming to measure the attitude towards writing were written and an item pool was created. The item pool consisting of 78 statements was presented to the opinion of experts in the fields of Turkish Education and Measurement and Evaluation in Education. The scale items, which consisted of 78 statements, were reduced to 29 items with a trial analysis conducted on 54 students. Then, the scale items were presented to the experts in the fields of Turkish Education and Measurement and Evaluation in Education. After the expert opinion, the items that did not fit the scale theoretically were removed and a trial form consisting of 23 items was prepared. Then the scale was applied to the students. According to the feedback of the experts about the scale, some items were removed from the scale and some items were rearranged and included in the scale. After expert opinion, a trial form consisting of 23 items was prepared. Then the scale was applied to the students. After the student data,

expert opinion was sought again, and necessary adjustments were made by removing 9 items from the scale, and the "Writing Attitude Scale Towards Those Who Learned Turkish as a Foreign Language" consisting of 14 items was formed. The items in the scale were arranged in a five-point scale. Items in the scale; "never" item 1, "very little" item 2, "sometimes" item 3, "most of the time" item 4, and "always" item 5. The final form of the scale was applied to the aforementioned 159 student group. After the exploratory and confirmatory factor analysis, it was concluded that the scale had one factor.

Exploratory factor analysis was used to examine the factor structure of the trial form of the Attitude Towards Writing Scale, and confirmatory factor analysis was used to test the discovered factor structure. By using confirmatory factor analysis (CFA), measurement models that explain the relationships defined between factors and their indicators can be tested (Cokluk et al., 2010). CFA aims to determine the extent to which a predetermined structure is compatible with the data obtained, with support from a theoretical basis. AMOS 19.0 was used for confirmatory factor analysis. Thus, the construct validity of the scale was examined with two different factor analysis applications.

Exploratory and confirmatory factor analysis was used to examine the construct validity of the trial form. As a result of the exploratory factor analysis, it was understood that the scale had a single factor structure consisting of 14 items. The discovered single factor structure was tested by confirmatory factor analysis. The obtained results indicated that the single-factor structure of the scale was in good agreement with the available data.

The reliability of the scale was examined by calculating the Cronbach Alpha internal consistency coefficient and item-total correlation coefficients. The results obtained showed that the internal consistency of the scale was quite high.

In order to determine to what extent the items in the scale were successful in distinguishing the participants in terms of the features they measured, the t-test was used to determine whether there was a significant difference between the item scores of the 27% upper and lower groups. The results showed that the items of the scale were successful in distinguishing the participants with high and low scores from the overall scale.

As a result, it was concluded that the Attitude towards Writing Scale is a valid and reliable measurement tool and can be used to measure foreign students' attitudes towards writing.